

Anders-Svensgården

- Byn

1931 började föreningen leta efter en lämplig gård att bli hembygds gård. Då Anders-Svensgården hade full takhöjd på övervåningen ansågs den förnämligare än Danielsgården. Tyvärr var den inte till salu.

Anders-Svensgården

I början av 1943 avlider gårdens ägare, makarna Jan-Erik och Anna Bydén, och testamenterar en del av sin kvarlåtenskap till Gnarps församling. Kyrkorådet förvaltar då gården. Under hösten 1943 blir hembygdsföreningen erbjuden att köpa gården. Den 1 december erlägger herrarna Lars Erik Hammar och Vilhelm Vahlberg för föreningens räkning 100 kr. Om föreningens grundare kyrkoherde Ernst Åhlander har ett finger med i de förmånliga villkoren låter vi den här gången vara osagt.

18 juni 1944 beslutas att under sommaren flytta gården från Byn till Bersberget. Med erfarenhet av tidigare flytt av Danielsgården gick arbetet snabbt och innan utgången av hösten stod gården på plats och under tak. Strax före jul kunde vaktmästarparet Karl och Mimmi Törnkvist flytta in i den södra delen av gården där en vaktmästarbostad iordningstälts.

Under 1945 fortsatte arbetet med gården och i tre av rummen utfördes målningsarbete och renovering av de gamla tapeterna under inseende av den sakkunnige konstnären Manne Östlund, Valbo.

”Blind Pelles” handgjorda piporgel fick plats i norra rummet på nedervåningen, det s.k. kyrkorådsrummet. Orgeln var i väldigt dåligt skick och reparerades ganska nödortfött så gott det gick av herrarna Eriksson, Hälsingtuna, och Mickelsson, Hudiksvall.

Det kan vara svårt att datera gården, men några datum finns bevarade. Spisen på övervåningens södra ände är daterad 1833 och den på nedre plans norra ände är daterad 1836. Likaså finns året 1859 bevarat i en väggmålning ovanför dörren till ”kyrkorådsrummet”.

Anders-Svensgården är av byggnadstypen parstuga. Byggnader av typen parstugan är från 1500-talet, men med rötter i senmedeltidens 1400-tal, en hustyp i Sverige, som först förekom i herrskapliga sammanhang och blev allmän som bondgård i slutet av 1600-talet och under 1700-talet. En parstuga består av två rum, ”stugor”, över hela husets bredd, samt mellan dem en kammare och en förstuga (farstu).

Det karaktäristiska med en parstuga är att den är symmetrisk där förstugan med entrén ligger i husets mitt och att man därifrån når ett rum till höger och ett rum till vänster, ”stugor”. Det mindre rummet rakt fram bakom förstugan, kammaren, var i herrskapssammanhang ett enskilt sovrum, men användes i bondstugan sällan som bostadsrum.

Vardagsstugan var det fram till 1950-talet enda till vardags bebodda rummet. Det tjänstgjorde även vanligen som kök med bakugn och under vintertid som arbetsrum. Under 1800-talets början flyttade dock köket ofta in i den tidigare sällan utnyttjade kammaren.

Den andra stugan, "annersstugan", som användes vid fester och i senare tid blev finrum, saknade bakugn men hade eldstad. När rummet inte användes förvarades där kistor och skåp med hushållets finkläder och linneföråd.

Parstugan varit den vanligaste hustypen hos bönderna i länet ända in på 1800-talet. Oftast byggdes den i en våning för att så småningom ibland förses med en inredd vindsvåning.